

Lesbrief 43 – Denkbeelden als blokkades op het spirituele pad

Jaar 2

Kim Nataraja

Het gebeurt vaak dat, wanneer mensen mediteren en voelen dat zij bezig zijn de stilte binnen te gaan, zij in angst en paniek stoppen. Waarom is dat zo vaak het geval? Het heeft te maken met ons denkbeeld van God en met ons zelfbeeld. Die kunnen ons zodanig verontrusten, dat het binnengaan in de stille aanwezigheid van de geest van Christus een te grote uitdaging biedt. Gedachten zoals "Heeft God werkelijk onvoorwaardelijk lief en vergeeft Hij echt?" of "Zal Hij niet zien dat ik tekort schiet?" houden ons dan tegen.

Als we zijn opgevoed met 'God, de Vader' en onze ervaring van onze eigen vader was verre van positief – we voelden ons afgewezen, bekritiseerd, misbruikt – zal dit beeld ons niet het vertrouwen geven dat nodig is om los te laten en de stilte binnen te gaan. God zal dan niet alleen iemand lijken te zijn die gevreesd en vermeden moet worden, maar ook ons zelfbeeld zal gevormd zijn tot dat van iemand die volledig onwaardig is om van God aandacht te krijgen. Zelfs het aanroepen of denken aan God als "Moeder" helpt niet echt om dit probleem op te lossen – we vervangen slechts het ene denkbeeld door het andere. Sommige mensen hebben wellicht dezelfde afwijzende ervaring meegemaakt van hun moeder.

Als God wordt gezien als een rechter, wordt Hij iemand die we beter kunnen vermijden dan een relatie mee aan te gaan omdat zo velen van ons een zware last van schuldbesef met ons meedragen. Dus waarom zouden we de stilte willen binnengaan om in Zijn Aanwezigheid te verblijven? Waarom zouden we onszelf in een positie plaatsen waarin we beoordeeld en afgewezen kunnen worden?

Het denkbeeld van God als een rechter is zelfs heden ten dage heel gewoon. Sommigen van ons geloven nog steeds dat onze voorspoed een beloning van God is voor ons rechtschapen bestaan en onze tegenspoed een straf voor ongehoorzaamheid aan Zijn geboden. Dit geloof was zelfs zozeer gebruikelijk in de tijd van Jezus, "dat zelfs zijn discipelen met stomheid geslagen waren toen Jezus een volkomen andere zienswijze voorstelde betreffende zowel ons lijden als ons welzijn. Voorspoed, een comfortabel en rijk leven, zei hij, zou in feite wel eens een verholde vloek kunnen zijn". (Laurence Freeman, OSB, 'Jesus, the Teacher Within').

Er is ook nog een andere godsdienstige conditionering die een echte hindernis kan vormen op de weg naar God. Als we zijn opgevoed in een streng godsdienstig kerkgenootschap waar een andere manier van bidden als onwelvoeglijk werd beschouwd, kunnen we zelfs voelen dat we ontrouw zijn aan onze ouders wanneer we het pad van meditatie volgen. Dit houdt ons dan tegen - of wij zetten onze eigen zoektocht voort terwijl we ons van binnen gespleten voelen.

Onze spirituele groei wordt gemarkeerd door en weerspiegeld in onze veranderende denkbeelden van God. Maar we veranderen allemaal in een verschillend tempo. Om die reden moeten we voorzichtig zijn om niet op de denkbeelden van anderen te trappen. Johannes Cassianus vertelt een verhaal in zijn "Gesprekken" over een woestijnmonnik in de 4e eeuw, die aangeraden werd zijn antropomorfisch denkbeeld van God los te laten. Hij gehoorzaamde, maar even later horen wij zijn hartverscheurende en angstige uitroep: "Wee mij, stakker die ik ben! Ze hebben mijn God van mij weggenomen en ik heb niemand om mij aan vast te houden, noch weet ik wie ik kan aanbidden of aanspreken!"

Maar als wij doorgaan met meditatie zullen we ervaren dat de Goddelijke Werkelijkheid, Die wij ontmoeten in de stilte van meditatie, er Een is vol liefde en aanvaarding van wie wij zijn, zoals wij zijn. Onze verkeerde daden worden op slag teniet gedaan door Goddelijke vergiffenis, zoals de parabel van de Verloren Zoon laat zien.